

Una fòbia inesperada (1)

Xavier Bonfill

Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública. Centre Cochrane Iberoamericà. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Barcelona.

*A Ramon, estudiant de Medicina,
inspirador involuntari d'aquest article*

Una trobada inesperada

Una tarda, la Cesca Gaiat^{1,3}, mentre passava pel centre de la ciutat a fer unes gestions, es topà amb l'Isidre, un antic company de facultat a qui feia força temps que no veia.

– Ei, Sidro! Què fas per aquí? Quina alegria veure't!

– Cesca! Quina casualitat! Quant de temps...

– Què fas, què és de la teva vida? Des que a tercer ens van separar en unitats docents diferents, no t'havia tornat a veure. Clar, jo vaig anar a Sant Pau i tu al Vall d'Hebron, oi?

– Sí, sí, és clar, –va respondre un xic nerviós el noi.

– Però què fas ara? devies fer el MIR com jo i ara deus ser erra... –va dir la Cesca mentre s'anava frenant sense acabar la frase, en adonar-se que alguna cosa no anava prou bé.

– No, no, jo encara no m'he examinat del MIR... –respongué l'Isidre, amb veu cada vegada més baixa.

– Ah!, però, què has fet llavors? T'has dedicat a treballar en alguna altra cosa des que vas acabar? –va continuar amb molta suavitat la Cesca, intuïnt que estava tocant punts molt sensibles del seu company i, alhora, constatant que no se li ocorria què coi podia fer-se en acabar la carrera que no fos el MIR.

– Sí, bé... de fet no... –tremolà la veu del xicot, mentre s'apagava. –És que... és difícil d'explicar... i d'entendre. No sé... –digué per a si mateix, perquè la Cesca no fou capaç de captar cap més so mentre que en canvi notà com el noi havia començat a suar i a respirar amb una certa dispnea.

– Vinga, Sidro, què passa? –se li acostà la Cesca, fins tocar-lo. No et sentis forçat a explicar-me res si no vols, eh! Però m'agradaria molt ajudar-te, si pogués. Per què no prenem un cafè plegats i recordem els vells temps? –li

oferí la noia mentre l'agafava suaument pel colze i l'empenyia una mica.

– Ui, és que és molt tard... –digué ell amb poca convicció mentre la mirava sense veure-la. Igualment... –afegí mentre movia amunt les espatlles i tancava els ulls, volent dir que no valia la pena.

– Escolta'm, Sidro: no cal que m'expliquis res del que et passa, si no vols. A mi em ve de gust estar una estona més amb tu, encara que sigui per parlar d'altres coses. Segur que pots arribar una mica més tard a aquest lloc on has d'anar. T'entretindrè poc, val? –somriugué irresistible la Cesca, mentre anava obligant l'Isidre a moure's en direcció a un bar de la mateixa vorera. El noi semblava bloquejat i que encara s'estava pensant si accedir a aquella petició, però quan se n'adonà ja estava assegut en una taula on la Cesca li demanava un parell de canyes al cambrer plantat al davant.

– Però... –protestà sense convicció l'Isidre mentre movia el cap fent que no.

– Tranquil, home, que no n'hi ha per tant. Per cert, encara surts amb la Carme, suposo? –li etzibà la Cesca, disposada a reanimar-lo.

– Doncs... sí, sí, és clar –contestà l'Isidre, recobrant aparentment la seguretat. –Ja fa set anys, sí. Però no viu aquí: va treure una plaça de Vascular a Múrcia i de moment està allà. De tant en tant hi vaig o ella ve, però té moltes guàrdies i ens veiem poc...

– Vaja, me n'alegro. Que continueu junts, vull dir –va rectificar sobre la marxa la Cesca perquè no volia esmentar res de la feina que pogués violentar altre cop el noi. De fet, fèieu una parella molt ben avinguda, sempre plegats mentre les noies de la classe us miràvem amb una certa enveja...

– Això mateix, sobretot tu, que eres la llibertat en persona. No em vinguis a dir que sospiraves per tenir parella fixa, perquè no m'ho crec. Segur que ni ara mateix no en tens –li deixà anar l'Isidre.

– És veritat, continuo cap aquí i cap allà... però vivint sola. Qui sap, algun dia potser serà diferent però ara mateix estic bé així. De fet...

Estovant el terreny

I la Cesca continuà xerrant i xerrant, embolicant l'Isidre en una atmosfera cada vegada més càlida. Havien estat

Correspondència: Dr. Xavier Bonfill
Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública
Centre Cochrane Iberoamericà
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
C/ Sant Antoni M. Claret, 171
08041 Barcelona
Tel. 932 919 063
Fax 932 919 525
Adreça electrònica: xbonfill@santpau.cat

companys al mateix grup de pràctiques durant un parell d'anys i havien compartit moltes estones mortes, sobretot perquè la Carme estava en un altre grup. Quan ella arribava, la Cesca sabia que s'havia de retirar discretament perquè ell ja havia d'atendre les seves obligacions de parella o de manso controlat. No li sabia pas greu perquè mai va veure l'Isidre prou atractiu com per enrotllar-s'hi però sí que li agradava tal com era, el seu sentit d'humor rural i que, sobretot, era tendre com un mató. Havien sintonitzat des del primer moment, quan ella l'havia cridat "Sidro!" en lloc d'Isidre i el noi se sentí reconegut en el toponímic amb el qual el coneixien els seus. La complicitat de poble –la Cesca també tenia uns orígens semblants– davant de molts pijos i progrés que predominaven pel voltant acabà per aproximar-los. A la Cesca li va saber greu, en acabar segon de Medicina, que l'Isidre se n'anés a una altra unitat docent i estava segura que a ell li va passar el mateix. Però tampoc tenien tanta intimitat com per trucar-se o veure's de tant en tant i, a més, hi havia la Carme..., de manera que es van perdre la pista.

– I llavors, encara vius amb aquells companys teus del poble? –preguntà la Cesca, recordant involuntàriament la nit de disbauxa que havia passat amb unes amigues en aquell pis ple de mascles joves i descarats.

– Mas Trigorum? –recordà ell amb alegria. – No, què va, vaig marxar per anar a un pis d'una tieta meva que me'l deixava gairebé de franc. Així teníem més llibertat amb la Carme, que encara vivia amb els seus pares.

– Ah! Està bé... –trobà la Cesca, mentre es quedava pensativa.

– Què et passa ara? T'has posat més seca que un plat de fabes! –exclamà l'Isidre mentre escurava la segona canya de cervesa.

La Cesca se'l mirà fixament, amb ulls de marona. Li posà les dues mans sobre les seves, que ell tenia, taula pel mig, sobre la fusta. La noia se n'adonava que la cervesa li estava fent perdre la inhibició, per la qual cosa decidí concentrar-se per no pifiar-la.

– Sidro –li digué sense desclavar-li els ulls ni un moment.

– Mana –contestà ell, sol·lícit i a l'expectativa.

– Què collons et passa? Deixa-ho anar d'una puta vegada! –li llançà ella, tot d'una, sense respirar. L'Isidre s'empassà el cop, com un boxejador *grogui*. Després es tirà enrera a la cadira, sospirant profundament. "Però no m'ha deixat anar les mans" pensà, esperançada, la Cesca. Li semblà que el noi estava al límit, no sabia de què, però sí de traspasar alguna frontera.

– Vinga, t'anirà bé treure't tot el que tens al pap... –insistí ella, persuasiva. Silenci. Més silenci, sense deixar de mirar-la. Sospirs. Altre cop silenci. Finalment, l'Isidre es tirà endavant recolzant els colzes sobre la taula i mirant ara cap el buit, començà a parlar.

La confessió alliberadora

No eren paraules el que sortia de dins d'aquella boca. Eren ferros roents que provocaven en el noi cares de veri-

table patiment, que feien que de tant en tant es quedés mig tallat, com si no tingués forces per continuar. Però empalmava novament el discurs, explicant amb pèls i senyals el seu turment dels darrers tres anys, com si el revisqués en aquell precís instant. Així fou com la Cesca, impressionada, s'assabentà de què li passava al seu antic company de curs. De com un bon dia, en un seminari intranscendent, s'havia quedat tallat en preguntar-li el professor i ell no poder contestar. Ni la rialla burleta dels companys l'havia afectat, sinó aquell bloqueig, aquella taquicàrdia i suor instantani... Però el pitjor va ser comprovar que a partir de llavors allò es repetia un cop i un altre cada vegada que havia de parlar o tan sols llegir en públic, com si se li obrís un estimball a sota els seus peus. Es quedava petrificat, col·lapsat, patint com un gos. Volia fondre's, morir-se en aquell mateix tràngol si així s'assegurava no haver de tornar-ho a passar.

Començà per deixar d'anar als seminaris on preguntaven en públic, on s'havia d'intervenir en veu alta, encara que fossin coses nímies i sense repercussió. En començar una assignatura, indagava discretament amb algun company de l'any anterior com estaven muntades les pràctiques i els seminaris. Malauradament, cada vegada eren més les activitats interactives en les quals els professors s'escarrassaven per estimular la participació d'uns estudiants en general apàtics i silenciosos.

– Tan bé que s'hi estava abans, diluït en una classe adormida, saturada de gent pansida mentre el professor desgranava el seu magisteri i pontificava, estarrufat, sobre el tema en qüestió... –digué l'Isidre, amb amarga ironia.

Va poder superar la majoria d'assignatures però no aquelles en què les pràctiques eren obligatòries. Tampoc féu res al principi per trobar-hi una sortida, com parlar amb el professor, per exemple. Simplement, rebia els suspensos amb fatalitat, pensant que algun dia li passaria el seu patir, de manera tan espontània com li havia vingut.

– Però, vols dir –preguntà, astorada, la Cesca– que... que encara no has acabat la carrera?

– Efectivament, –confirmà ell, ara estranyament serè– em va costar 2 anys treure'm tot el cinquè i aquest és el segon cop que faig el rotatori. Però estic animat perquè he anat trobant la manera de convèncer els professors, un a un, que no puc assistir als seminaris perquè he de treballar. Els hi foto un rotllo de la família i els meus pares massa vells, d'únic fill, etc. que s'acaben per empassar o en tot cas, hi accedeixen per perdre'm de vista. A més, els ensenyo el meu expedient i veuen que fins a cinquè era realment bo. Els dic que l'única causa de perdre'm els seminaris és l'haver de treballar i al final acaba colant. És curiós, dir aquestes mentides no m'angoixa gens ni mica perquè són entrevistes individuals. Però continuo sentint-me incapaç d'anar a una sola pràctica on aquell mateix professor em pugui preguntar en públic.

– Però, Sidro, això no pot ser! tu no estàs bé, el que et passa no és normal i no pots anar ocultant-ho! –s'exclamà la Cesca, entre sorpresa i indignada.

– Prou que ho sé, així com el diagnòstic. Pensa que a Psiquiatria les classes són com sempre i vaig treure un Excel·lent... –digué l'Isidre mig foten-se'n. El que tinc és una fòbia social o agarofòbia, això ho tinc clar. Però creu-me que ets la primera persona que també ho sap.

– Vols dir, ...vols dir que ni la Carme ni la teva família en saben res? No m'ho puc creure! –preguntà, incrèdula, la Cesca.

– Doncs sí, me les he arreglat per anar trampejant la situació. El més difícil ha estat amb la Carme, que crec que ja està molt escamada. Realment no entén perquè de cop em vaig tornar un passota, faltant a classes i seminaris, perquè volia dormir o perquè havia d'anar a fer hores en una oficina d'uns coneguts de casa. Li vaig exagerar les dificultats econòmiques de la família i la vaig convèncer que ara em tocava pensar per mantenir-me. De manera que la pilota es va anar fent grossa i no vaig saber com aturar-la, perquè d'altra banda no m'esperava que durés tant.

– Però, escolta'm, això no pot continuar! Hem de trobar-hi una solució de seguida. Per què no has anat a veure un psiquiatre? –li criticà, ella.

– Tens raó, ho havia d'haver fet. Però ho vaig anar deixant, no en coneixia cap de confiança... i mira, aquí estic com un dropo. Sé que és impossible d'entendre la meua indolència, però les coses han anat així...

– Doncs, vinga, prou parlar del passat i anem a buscar solucions: tinc un molt bon amic psiquiatre que et pot

visitar de seguida. És la discreció i eficàcia personificada i segur que t'anirà molt bé.

– Ara, després de tant de temps? Vols dir que...? respongué, poc convençut, el xicot.

– Val més tard que mai! rematxà la Cesca. A més, suposant que acabis la carrera aquest any i facis el MIR: què et penses que t'espera l'any que ve? Facis el que facis: sessions clíniques, presentació de casos, entrevistes amb els familiars, ...si fins ara ho has passat malament, com no ho solucionis patiràs un infern cada dia i sense poder-te escaquejar com ara.

– Tens raó Cesca, fins i tot m'havia plantejat penjar la carrera, fixa't si ho veia negre! Em sembla que necessitava trobar algú com tu que em digués allò que ja sabia però que no m'atrevia a fer –digué, entre sincer i avergonyit l'Isidre. Miraré de fer-te cas...

– No en parlem més, que ara qui he de marxar sóc jo. Quedem que tan bon punt hagi parlat amb el meu amic et faig un truc. Vinga, dóna'm el telèfon...

Una vegada separats i mentre amb la seva *scooter* la Cesca enfilava el camí cap a casa, no deixava de sorprendre's amb la història de l'Isidre i de pensar com portar a terme els seus plans.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. Urrutia G, Bonfill X. Punta al llapis. Metàstasis peritoneals en un pacient amb càncer de còlon: tot està tan clar? *Annals de Medicina*. 2004;87(3):121-123.
2. Urrutia G, Bonfill X. Punta al llapis. El repte d'informar bé. *Annals de Medicina*. 2004;87(4):163-165.
3. Tort S, Urrutia G. Punta al llapis. El repte d'informar bé (2). *Annals de Medicina*. 2006;89(1):24-26.